

ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

«Το δυσμενέστερο δυνατό σενάριο, η επιβολή δασμών στα φάρμακα»

ΣΕ ΟΡΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΟ Η ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ,
ΕΝΩ ΝΕΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΣΚΙΑΖΟΥΝ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ.

Της Έφης Τσιβίκα

ΣΕ ΕΝΑ ΤΟΠΙΟ διαρκώς μεταβαλλόμενο, η φαρμακοβιομηχανία βρίσκεται στο επίκεντρο μιας εξαιρετικά απαιτητικής εξίσωσης, όπου η βιωσιμότητα, η πρόσβαση των ασθενών και η καινοτομία πρέπει να συνυπάρξουν με αρμονία. Οι υποχρεωτικές επιστροφές, οι εκπτώσεις και η άνοδος της φαρμακευτικής δαπάνης έχουν καταστεί διαχρονικές προκλήσεις, ενώ στη διεθνή σκηνή οι πρόσφατες συζητήσεις για την επιβολή δασμών στα φαρμακευτικά προϊόντα έρχονται να προσθέσουν νέα, απρόβλεπτα δεδομένα.

Στα παραπάνω κρίσιμα θέματα αναφέρεται ο πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ), Ολύμπιος Παπαδημητρίου,

αναδεικνύοντας τις αδυναμίες του σημερινού συστήματος, το βάρος που επιβιβάζεται η φαρμακευτική βιομηχανία μέσω των υποχρεωτικών επιστροφών, αλλά και τους κινδύνους που συνεπάγονται οι καθυστερήσεις στην είσοδο νέων θεραπειών για τους ασθενείς. Παράλληλα, επισημαίνει την ανάγκη για επαναπροσδιορισμό της χρηματοδότησης του φαρμάκου, ουσιαστική ενίσχυση του Ταμείου Καινοτομίας και στρατηγική επένδυση στην έρευνα και στις κλινικές μελέτες.

Στο πλαίσιο αυτό τονίζει ότι, παρά τις θετικές πρωτοβουλίες της πολιτείας, οι ανισορροπίες παραμένουν και απαιτούν μια νέα, ολοκληρωμένη στρατηγική.

Οι υποχρεωτικές επιστροφές της φαρμακοβιομηχανίας αυξάνονται συνεχώς, ασκώντας έντονες πιέσεις στον κλάδο. Θεωρείτε ότι το πρόβλημα οφείλεται περισσότερο στην ανεπαρκή χρηματοδότηση ή στη μη αποδοτική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων;

Το σύστημα διαχείρισης της φαρμακευτικής δαπάνης, που εφαρμόζεται από την εποχή των μνημονίων και μετά στη χώρα μας, είναι κυριολεκτικά «δηλητηριώδες», αφού, πέραν των διανοχικών στρεβλώσεων που υιοθετεί, θρέφει σταθερά τον εφησυχασμό των Αρχών και των εκάστοτε κυβερνήσεων.

Έναν εφησυχασμό που επιτρέπει, αλλά και καλλιεργεί, αφενός την ανεπαρκή χρηματοδότηση από πλευράς της πολιτείας, αφού το κενό καλύπτεται από το θηριώδες ύψος των υποχρεωτικών επιστροφών, και αφετέρου την καθυστέρηση υλοποίησης μεταρρυθμίσεων και τη μη αποδοτική χρήση των διαθέσιμων πόρων. Η χρηματοδότηση της φαρμακευτικής δαπάνης παραμένει μία από τις πιο κρίσιμες προκλήσεις. Το συνολικό ύψος της φαρμακευτικής δαπάνης για το 2024 εκτιμάται στα 8,5 δισ. ευρώ, εκ των οποίων μόλις 3 δισ. καλύπτονται από το Δημόσιο. Η φαρμακοβιομηχανία συμμετέχει με περίπου 4,6 δισ. ευρώ (πάνω από 50%) μέσω υποχρεωτικών επιστροφών και εκπτώσεων (clawback και rebate), ποσό που ξεπερνά κατά πολύ τη συνεισφορά του κράτους.

Έχετε τονίσει ότι, για λόγους κοινωνικής ευθύνης, οι εταιρείες δεν αποσύρουν βασικά φάρμακα που είναι δύσκολο να αντικατασταθούν. Τελικά, ποιος είναι ο αντίκτυπος των επιβαρύνσεων για τους ασθενείς και ποιοι οι μελλοντικοί κίνδυνοι;

Μπορεί να μην αποσύρονται βασικά φάρμακα -αν και δεν είναι απόλυτα ακριβές αυτό, γιατί πολλά πολύ φθηνά φάρμακα αποσύρονται-, αλλά σίγουρα καθυστερούν να έρθουν οι νέες, καινοτόμες θεραπείες, ενώ πολλές δεν θα έρθουν καθόλου. Σύμφωνα με

«ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΟΣΥΡΟΝΤΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ -ΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΛΥΤΑ ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΥΤΟ, ΓΙΑΤΙ ΠΟΛΛΑ ΠΟΛΥ ΦΘΗΝΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟΣΥΡΟΝΤΑΙ-, ΑΛΛΑ ΣΙΓΟΥΡΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΝ ΝΑ ΕΡΘΟΥΝ ΟΙ ΝΕΕΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ, ΕΝΩ ΠΟΛΛΕΣ ΔΕΝ ΘΑ ΕΡΘΟΥΝ ΚΑΘΟΛΟΥ».

την ευρωπαϊκή μελέτη Patients WAIT Indicator 2025 (EFPIA - IQVIA), από τα 173 νέα φάρμακα που εγκρίθηκαν κατά την περίοδο 2020-2023 από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA), μόλις τα 75 (43%) εισήχθησαν στην Ελλάδα, και μάλιστα με καθυστέρηση 654 ημερών. Ενώ, σύμφωνα με την τοπική μελέτη της IQVIA 2025, μόνο ένα στα πέντε καινοτόμα φάρμακα της τελευταίας τετραετίας είναι διαθέσιμο στην ελληνική αγορά.

Η χρηματοδότηση του Ταμείου Καινοτομίας με 50 εκατ. ευρώ κρίθηκε από τον κλάδο ανεπαρκής. Ποιο ύψος χρηματοδότησης θεωρείτε ρεαλιστικό για μια ουσιαστική αρχή και με ποια κριτήρια θα πρέπει να κατανέμονται οι πόροι;

Η απόφαση για τη χρηματοδότηση του Σχήματος Μεταβατικής Αποζημίωσης (ΣΜΑ) ή αλλιώς Ταμείου Καινοτομίας με το ποσό των 50 εκατομμυρίων ευρώ -αποτέλεσμα των συζητήσεών μας με τον υπουργό Υγείας, Άδωνι Γεωργιάδη- δικαιώνει τις προσπάθειές μας να χρηματοδοτηθεί η πρόσβαση των Ελλήνων ασθενών σε καινοτόμες θεραπείες και να μειωθούν οι ανισότητες στην πρόσβαση. Είναι ένα μοντέλο χρηματοδότησης που υπάρχει και σε άλλες χώρες της Ευρώπης (π.χ. Ιταλία, Ιρλανδία). Ταυτόχρονα, η δέσμευση αυτή της κυβέρνησης είναι μια έμπρακτη αναγνώριση της αξίας της καινοτομίας. Ωστόσο, το ύψος των 50 εκατ. ευρώ που ανακοινώθηκε δεν επαρκεί για να καλύψει τις πραγματικές ανάγκες. Η «σάρωση ορίζοντα», που γίνεται για τη χαρτογράφηση νέων προϊόντων που αναμένεται να εισαχθούν στη χώρα με βάση τα κριτήρια εισόδου που έχουν θεσμοθετηθεί για το Ταμείο Καινοτομίας, ανέδειξε ένα εκτιμώμενο οικονομικό μέγεθος 100 εκατ. ευρώ για το επόμενο έτος. Συνεπώς, στο γενικότερο πλαίσιο, όπου υποχρηματοδοτείται η φαρμακευτική δαπάνη, είναι θετική κίνηση, αλλά δεν «θεραπεύει» το πρόβλημα. Η χρηματοδότηση θα πρέπει να ανταποκρίνεται

ται στις πραγματικές ανάγκες και στα πραγματικά δεδομένα του πληθυσμού της χώρας μας. Είμαστε σε επαφή για να διευκρινιστούν οι όροι με τους οποίους θα ισχύσει τελικά το Ταμείο και να οριστούν τα επόμενα βήματα.

Αν στο ήδη πιεστικό περιβάλλον προστεθούν και δασμοί στα φάρμακα, ποιο τμήμα της αγοράς θεωρείτε ότι θα πληγεί περισσότερο και ποια θα είναι τα άμεσα αποτελέσματα για τις εταιρείες και τους ασθενείς;

Η πρόταση για δασμούς στα φάρμακα παραβιάζει μια 30ετή δέσμευση μεταξύ των κυβερνήσεων για την προστασία των ασθενών, με την κατάργηση των δασμών στα καινοτόμα φάρμακα και τα συστατικά τους. Με δυνητικούς δασμούς των ΗΠΑ στα φαρμακευτικά προϊόντα, χωρίς εξαιρέσεις για τα καινοτόμα φάρμακα και χωρίς καμία πρόβλεψη για τις μελλοντικές εμπορικές και τιμολογιακές πολιτικές, ανησυχούμε για το μέλλον των ασθενών και του κλάδου μας στην Ευρώπη και στη χώρα μας. Ειδικά σε εθνικό επίπεδο, με δεδομένο ότι έχουμε τις χαμηλότερες τιμές στα καινοτόμα φάρμακα και τις υψηλότερες επιστροφές, η επιβολή δασμών στα φάρμακα -ανεξαρτήτως ύψους- θα συνιστούσε το δυσμενέστερο δυνατό σενάριο, καθώς θα επιφέρει αύξηση του κόστους, θα υπονομεύσει την ομαλή λειτουργία των αλυσίδων εφοδιασμού και θα στερήσει τελικά από τους ασθενείς την πρόσβαση σε σωτήριες θεραπείες. Πρέπει άμεσα η Ελλάδα να επανεξετάσει την επένδυση στα καινοτόμα φάρμακα, με ταυτόχρονη μείωση των επιστροφών.

Η πολιτεία έχει προχωρήσει στη λήψη μιας σειράς μέτρων με στόχο τη μείωση των επιβαρύνσεων που δέχεται η φαρμακοβιομηχανία. Πώς αποτιμάτε αυτές τις πρωτοβουλίες;
Η υφιστάμενη ανισορροπία στη χρηματοδότηση απαιτεί άμεσες πολιτικές παρεμβάσεις, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του συστήματος, η δίκαιη κατανομή των βαρών και η απρόσκο-

**«Η ΕΠΙΒΟΛΗ ΔΑΣΜΩΝ
ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ –
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΥΨΟΥΣ –
ΘΑ ΕΠΙΦΕΡΕΙ ΑΥΞΗΣΗ
ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ, ΘΑ
ΥΠΟΝΟΜΕΥΣΕΙ ΤΗΝ
ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ
ΑΛΥΣΙΔΩΝ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΘΑ ΣΤΕΡΗΣΕΙ ΤΕΛΙΚΑ
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ
ΣΩΤΗΡΙΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ».**

πη πρόσβαση των ασθενών σε θεραπείες υψηλής αξίας. Η πολιτεία έχει αναγνωρίσει την ανάγκη εξορθολογισμού του μηχανισμού υποχρεωτικών επιστροφών, καθώς δεν μπορεί να αποτελέσει μόνιμο εργαλείο χρηματοδότησης. Πέρυσι, όντως, πήρε αρκετά μέτρα ο υπουργός Υγείας Άδωνις Γεωργιάδης, αλλά τα αποτελέσματα αργούν να φανούν και σίγουρα δεν καλύπτουν την αύξηση της αγοράς. Την ίδια στιγμή, εκτυλίσσεται μια διαρκής προσπάθεια

μεταφοράς βαρών από τις «πλάτες» κάποιων προϊόντων ή εταιρειών στις πλάτες κάποιων άλλων, ως λύση στη συνεχιζόμενη υποχρηματοδότηση του συστήματος. Παρά το αφήγημα της κυβέρνησης περί στήριξης της φαρμακευτικής καινοτομίας στη χώρα μας, οι διαμορφούμενες πρακτικές αποδεικνύουν ακριβώς το αντίθετο.

Ποιο είναι το μείγμα παρεμβάσεων που θα διασφαλίσει τόσο την απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών στα φάρμακα, όσο και τη βιωσιμότητα του κλάδου και του συστήματος υγείας συνολικά;

Κατ' αρχάς, πρέπει να υπάρξει σταθερότητα, προβλεψιμότητα και να αναγνωριστεί η συμβολή του κλάδου στο σύστημα υγείας της χώρας. Το φάρμακο πρέπει να εδραιωθεί ως επένδυση στην πρόληψη, στη δημόσια υγεία και ως μοχλός μείωσης των συνολικών δαπανών του συστήματος. Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του συστήματος υγείας και, ταυτόχρονα, του φαρμακευτικού κλάδου, απαιτείται μια ολοκληρωμένη στρατηγική που θα βασίζεται σε τρεις άξονες:

► Πρώτον, στον επαναπροσδιορισμό της επένδυσης στην υγεία με βάση τις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού.

► Δεύτερον, στον έλεγχο της συνταγογράφησης με ψηφιακά εργαλεία, που θα οδηγήσει στη βελτίωση της απόδοσης της δημόσιας επένδυσης στο φάρμακο.

► Και τρίτον, στη στήριξη και την προσέλκυση επενδύσεων, κυρίως στις κλινικές μελέτες, αφού οι επενδύσεις στην παραγωγή έχουν μάλλον υπερβεί το όριο που μπορεί να στηρίξει η χώρα. Με δράσεις και στους τρεις αυτούς άξονες, θα μειωθούν οι υποχρεωτικές επιστροφές και η υπερφορολόγηση, ενώ παράλληλα θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για την ενίσχυση της απασχόλησης, την αναστροφή του brain drain και την αύξηση νέων επενδύσεων. ■■■